

Dutch Stewardship Code compliance statement

Versie 1.0
Datum Februari 2020

Algemeen
Pensioenfonds

Aanleiding

APF Stap is een algemene pensioenfonds. Verschillende pensioenfondsen en werkgevers hebben de uitvoering van hun pensioenregeling en het pensioenvermogen aan Stap toevertrouwd en overgedragen. Vanuit de doelstellingen van Stap ten aanzien van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB), beschouwt Stap aandeelhouderbetrokkenheid als een belangrijke plicht.

Als lid van Eumedion heeft Stap de Nederlandse Stewardship Code geïmplementeerd. Deze code geldt alleen voor aandelen in Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Stap belegt in ondernemingen wereldwijd en in het Stap stewardship beleid is geopteerd voor een uniform beleid voor zowel aandelen in Nederlandse als in niet Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Dit document bevat een toelichting op de manier waarop wij de invulling geven aan de Code.

Principe 1: *Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders hebben een stewardshipbeleid waarin wordt beschreven hoe zij stewardship richting Nederlandse beursvennootschappen waarin is belegd integreren in hun beleggingsstrategie. (...) Het stewardshipbeleid dient ten minste de zaken zoals beschreven in de principes van deze Code te bevatten en dient openbaar te worden gemaakt op de website van het pensioenfonds, de levensverzekeraar en de vermogensbeheerder. Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders maken ten minste eenmaal per jaar op hun website openbaar hoe zij hun stewardbeleid hebben geïmplementeerd (...).*

Stap heeft een stewardship beleid opgesteld. Het stewardship beleid van Stap is [hier](#) te lezen. Het Stap stewardshipbeleid is erop gericht dat de ondernemingen in de beleggingsportefeuilles van de pensioenkringen zowel op financieel als op maatschappelijk gebied waarde creëren op de lange termijn. Het beleid kent vier kernelementen: screening (en uitsluitingen), monitoring, dialoog en de wijze van uitoefening van aandeelhoudersrechten (stembeleid).

Stap publiceert jaarlijks een duurzaamheidsverslag, waarin wordt gerapporteerd over de uitvoering van het stewardship beleid.

Principe 2: *Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders houden toezicht op de Nederlandse beursvennootschappen waarin is belegd ten aanzien van materiële aangelegenheden, waaronder, maar niet beperkt tot, het bedrijfsmodel van de vennootschap voor het creëren van langetermijnwaarde, de strategie van de vennootschap, prestaties en risico's en kansen, de kapitaalstructuur, maatschappelijke en ecologische effecten, corporate governance en corporate actions zoals fusies en overnames.*

Stap vereist van haar vermogensbeheerders dat ze toezicht houden op de Nederlandse- en internationale beursgenoteerde ondernemingen waarin door Stap belegd wordt. Dit toezicht richt zich in eerste instantie op het naleven van Global Compact Principles van de Verenigde Naties. Voor de actief beheerde mandaten vereist Stap van haar vermogensbeheerder ook een toezicht op andere materiële aangelegenheden, waaronder in ieder geval de strategie, het bedrijfsmodel, de kapitaalstructuur, de corporate governance, alsmede maatschappelijke en milieutechnische impact. Het betreft zaken die naar verwachting een significant effect hebben op het vermogen van de vennootschap om op lange termijn waarde te creëren.

Principe 3: *Pensioenfonds, levensverzekeraars en vermogensbeheerders zijn bereid om de dialoog aan te gaan met de bestuurders en/of commissarissen van de Nederlandse beursvennootschappen waarin is belegd en zijn bereid om nadere stappen te zetten als er zaken zijn waarover een aanhoudend verschil van inzicht bestaat, indien passend en naar eigen goeddunken.*

Stap heeft de dialoog uitbesteed aan onze fiduciair beheerder. De voortgang van de dialoog wordt ieder kwartaal gerapporteerd. Naast de dialoog op compliance met de UN Global Compact voert onze fiduciair beheerder ook dialoog uit met betrekking tot controversiële issues en is het betrokken bij de sector-breed initiatieven. Wanneer de dialoog tot onvoldoende voortgang heeft geleid dan kunnen betrokken ondernemingen worden uitgesloten van het beleg baar universum.

Principe 4: *Pensioenfonds, levensverzekeraars en vermogensbeheerders werken samen met andere aandeelhouders bij de uitoefening van stewardshipactiviteiten richting Nederlandse beursvennootschappen waarin is belegd, indien passend en naar eigen goeddunken.*

Stap is bereid om haar krachten te bundelen met andere pensioenfonds, vermogensbeheerders en samenwerkingsverbanden om ondernemingen aan te sporen om rekening te houden met de maatschappelijk impact van de bedrijfsvoering. Als lid van Eumedion is Stap gecommitteerd bij te dragen aan een verbetering van de bedrijfsvoering, milieu- en maatschappelijke prestaties van Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen.

Principe 5: *Pensioenfonds, levensverzekeraars en vermogensbeheerders communiceren met relevante belanghebbenden van Nederlandse beursvennootschappen waarin is belegd, indien passend en naar eigen goeddunken.*

Stap heeft de dialoog uitbesteed aan de fiduciair beheerder. In het geval van aangelegenheden die buiten ons dialoog beleid vallen, worden wij in eventuele communicatie richting beursgenoteerde ondernemingen ondersteund door onze fiduciair beheerder.

Principe 6: *Pensioenfonds, levensverzekeraars en vermogensbeheerders identificeren, beheren en lossen daadwerkelijke en potentiële belangenconflicten op in verband met hun stewardshipactiviteiten richting Nederlandse beursvennootschappen waarin is belegd. Pensioenfonds, levensverzekeraars en vermogensbeheerders maken hun beleid ten aanzien van belangenconflicten in relatie tot hun stewardshipactiviteiten openbaar.*

Stap heeft een belangenverstremgeling beleid opgesteld als onderdeel is van het stewardship beleid. Ter voorkoming van de schijn van belangenverstremgeling wordt in principe niet gestemd op de aandeelhoudersvergaderingen van de fiduciair beheerder van Stap. Daar waar Stap geen invloed heeft op de uitvoering van een stembeleid committeren wij ons zich op een stembeleid binnen beleggingsfonds.

Principe 7: *Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders oefenen hun stemrecht en andere aan aandelen verbonden rechten in Nederlandse beursvennootschappen waarin is belegd op een geïnformeerde manier uit. Zij publiceren op hun website: a) ten minste eenmaal per kwartaal hoe zij hebben gestemd op hun aandelen in Nederlandse beursvennootschappen waarin is belegd, per individuele vennootschap en per stempunt, en b) ten minste eenmaal per jaar een algemene beschrijving van hun stemgedrag tijdens algemene vergaderingen van Nederlandse beursvennootschappen waarin is belegd en een toelichting bij de belangrijkste stemmingen.*

Stap heeft het stembeleid uitbesteed aan de fiduciair beheerder en in het geval van beleggingsfondsen die niet beheerd worden door de fiduciair committeren wij ons aan een beleid van de betreffende vermogensbeheerder. Op onze website verwijzen wij naar de stemrapportages van de vermogensbeheerders. De stemrapportage van onze fiduciair beheerder geeft voor ieder stempunt een nadere beschrijving van de uitgebrachte stem.

Onze fiduciair beheerder rapporteert elk kwartaal over de uitgebrachte stemmen binnen de discretionaire portefeuilles van Stap en eigen beleggingsfondsen, inclusief de rapportage met betrekking tot stemmen tegen management voorstellen of tegen een advies van de ISS.

In het Stap duurzaamheidsjaarverslag rapporteren wij over de uitvoering van het stembeleid en lichten wij de belangrijkste stemmingen toe.

Principe 8: *Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders maken hun stembeleid openbaar en ten minste eenmaal per jaar of, en zo ja, hoe zij gebruik maken van stemadviesbureaus. Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders die gebruik maken van stemadviesbureaus zorgen ervoor dat hun stemmen in lijn met hun eigen stembeleid worden uitgebracht.*

Stap uitbesteed stemmen aan onze fiduciair beheerder. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de services van de gespecialiseerde stemadviesbureau ISS (Institutional Shareholder Services). Het stemadvies wordt door ISS vastgesteld in overeenstemming met de 'ISS International Sustainability Proxy Voting Guidelines'. Deze richtlijnen zijn gericht op UN Principles for Responsible Investment. Voor Nederlandse beursgenoteerde bedrijven wordt voor controversiële stemmingen naast het stemadvies van ISS een analyse door onze fiduciair beheerder gemaakt. Onze fiduciair beheerder monitort periodiek de uitvoering van het stembeleid in de door anderen beheerde beleggingsfondsen waar Stap in belegt.

Principe 9: *Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders die overwegen om hun recht uit te oefenen om een verzoek in te dienen om een buitengewone algemene vergadering bijeen te roepen of om een aandeelhoudersvoorstel te agenderen voor een algemene vergadering van een Nederlandse beursvennootschap waarin is belegd, dienen voorafgaand aan de uitoefening van dit recht overleg te hebben gepleegd met het bestuur van de vennootschap.*

Stap zal het bestuur van de vennootschap raadplegen indien overwogen wordt om een buitengewone algemene vergadering bijeen te roepen.

Principe 10: *Indien een door een pensioenfonds, levensverzekeraar of vermogensbeheerder voorgesteld voorstel op de agenda van een algemene vergadering van een Nederlandse beursvennootschap waarin is belegd is geplaatst, dient het pensioenfonds, de levensverzekeraar of de vermogensbeheerder 8 tijdens de vergadering aanwezig of vertegenwoordigd te zijn om dit voorstel toe te lichten en zo nodig hierover vragen te beantwoorden.*

In dergelijke gevallen zal Stap, of onze vertegenwoordiger aanwezig zijn tijdens de vergadering

Principe 11: *Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders zullen zich van stemming onthouden indien hun shortpositie in de betreffende Nederlandse beursvennootschap waarin is belegd groter is dan hun longpositie. Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders dienen hun uitgeleende aandelen vóór de stemregistratiedatum van een algemene vergadering van een Nederlandse beursvennootschap waarin is belegd terug te halen, als de agenda voor deze vergadering een of meer significante zaken bevat.*

In ons beleid staan we geen short posities toe. Het kan gebeuren dat securities lending toegestaan is in de beleggingsfondsen waar we in beleggen. Securities lending is een van de due-dilligence criteria en dergelijke fondsen worden alleen maar in bijzondere gevallen toegestaan. In dergelijke gevallen streven we ernaar om de uitgeleende aandelen vóór de stemregistratiedatum van een algemene vergadering van een Nederlandse beursvennootschap waarin is belegd terug te halen, als de agenda voor deze vergadering een of meer significante zaken bevat.